

Beslutningsforslag nr. B 82. Fremsat den 31. januar 2003 af Anders Samuelsen (RV) og Marianne Jelved (RV)

## **Forslag til folketingsbeslutning om en barselfond**

Folketinget pålægger regeringen at udarbejde en analyse af mulige modeller for en fælles national barselfond. Analysen skal munde ud i et konkret forslag til en barselfond, der sikrer, at udgifterne til afholdelse af barsel fordeles jævnt

over arbejdsgiverne og ikke som nu i urimelig grad bæres af brancher, hvor der er relativt mange kvinder ansat. Såvel analyse som forslag skal være Folketinget i hænde senest den 1. august 2003.

## *Bemærkninger til forslaget*

Den offentligt finansierede del af ydelsen til barselorlov dækker kun op til dagpengeniveau. For de danske arbejdsgivere er det derfor typisk forbundet med betydelige ekstraudgifter, når medarbejdere går på barsel. Ekstraudgifterne knytter sig til oplæring og aflønning af vikarer, ligesom mange arbejdsgivere betaler fuld løn i dele af orlovsperioden. Den store variation med hensyn til andelen af kvinder i de forskellige brancher gør, at ekstraudgifterne til afholdelse af barsel er særdeles ujævnt fordelt.

Inden for de enkelte sektorer/brancher er der oprettet en række barselfonde, der helt eller delvis udligner arbejdsgivernes ekstraudgifter til barsel. For eksempel har det offentlige, industrien og frisørmestrene hver deres barselfond. Der har ikke kunnet skabes enighed om én fond, fordi de mandsdominerede fag vil skulle betale mere end nu, hvis de går ind i en solidarisk ordning med de kvindedominerede dele af arbejdsmarkedet. For eksempel koster frisørmestrenes frivillige barselrefusionsordning 2 pct. af lønsummen, hvilket er mere end 15 gange så meget, som industriens solidariske ordning koster (0,125 pct).

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at de store forskelle i virksomhedernes omkostninger til barsel giver en række problemer, der nødvendiggør, at Folketinget får belyst mulighederne for at oprette en fælles barselfond.

- Det er et ligestillingsproblem, at unge kvinder ikke er så attraktiv en arbejdskraft som unge mænd, fordi arbejdsgivere i visse brancher må forvente store ekstraomkostninger i forbindelse med afholdelse af barsel.
- Det er uretfærdigt, at udgifterne til barsel ikke fordeles over samfundet som helhed. Det kan ikke være kvinderne selv og arbejdsgiverne i kvindefagene, der skal bære omkostningerne for børn, der er nødvendige for det danske samfunds videreførelse.
- Det skævvrider konkurrencen mellem forskellige brancher, at udgifterne til barsel ikke fordeles mere ligeligt, da omkostningerne til barsel i sidste ende må væltes over på priserne.

- Det er et problem for små virksomheder, at de har store og stærkt svingende omkostninger i forbindelse med udgifter til barsel.

Forslagsstillerne peger endvidere på, at en fælles barselfond vil medvirke til at mindske antallet af uberettigede fyringer af gravide. Allerede på nuværende tidspunkt er der tilsyneladende en vækst i antallet af sager om uberettigede fyringer af gravide. Det er åbenbart, at arbejdsgivernes incitament til at afskedige gravide er blevet forøget med den forlængede barselorlov. Der er grundlæggende to redskaber til at nedbringe de uberettigede fyringer:

1. Fastholdelse af gravide kan gøres billigere, og
2. uberettigede fyringer kan gøres dyrere.

Forslagsstillerne mener, at det er vigtigt at forfølge begge strategier. En fælles barselfond vil gøre det nemmere for den enkelte arbejdsgiver at gøre det »rigtige«, og forslagsstillerne har tidligere fremsat beslutningsforslag om forhøjelse af godtgørelsen til gravide kvinder og lønmodtagere på barselorlov, som afskediges uberettiget. Folketinget vedtog forslaget, efter at der var stillet et ændringsforslag til teksten, der pålagde regeringen at komme med en redegørelse med forslag til, hvordan det kan modvirkes, at den forlængede barselorlov fører til en stigning i antallet af uberettigede fyringer af gravide og fædre på barselorlov. Der henvises til beslutningsforslag nr. B 94 fra folketingsåret 2001-02, 2. samling. Se Folketingstidende 2001-02, 2. samling, folketingets forhandlinger side 5957 og 7993, tillæg A side 5313 og 5314, tillæg B side 1552 og tillæg C side 713. Regeringens forslag til en fælles barselfond bør bygge på et grundigt analysearbejde, der gennemgår fordele og ulemper ved forskellige løsningsmodeller. I den forbindelse ønsker forslagsstillerne en vurdering af:

1. Finansieringsmodeller, der baserer sig på henholdsvis lønsummen og et fast bidrag pr. ansat, og
2. udbetalingsmodeller, der spænder fra et delvist tilskud til arbejdsgivernes ekstraordinære udgifter (f.eks. til ansættelse af vikarer) til udgifter til fuld løn i dele af barselorlovsperioden.

Forslagsstillerne mener endvidere, at der er behov for at få belyst, i hvilket omfang forskellige grupper af lønmodtagere på nuværende tidspunkt er omfattet af barselfonde, der yder kompensation ud over dagpenge-niveau i forbindelse med afholdelse af barsel. Et sådant helhedsbillede vil dels kunne pege på skævheder i dækningsgrader for forskellige grupper, dels give et billede af de samlede samfundsmæssige ekstraomkostninger ved en fælles barselfond.

Forslagsstillerne håber på Folketingets velvillige behandling og mener, at der er gode grunde hertil. Forslagsstillerne har f.eks. noteret sig, at ligestillings-

minister Henriette Kjær til Ugebrevet A 4 (10. januar 2003) udtalte sig positivt om behovet for en fælles barselfond, hvis det ikke lykkes arbejdsmarkedets parter at finde en løsning under de kommende overenskomstforhandlinger. Forslagsstillerne mener, at det er på høje tid at få klargjort, hvordan en politisk løsning vil kunne se ud. Det vil give arbejdsmarkedets parter kendskab til det politiske alternativ til en for-handlet løsning og ikke mindst mulighed for hurtig politisk handling, hvis der ikke kan opnås enighed om en fælles barselfond ved overenskomstforhandlingerne.

### *Skriftlig fremsættelse*

#### **Anders Samuelson (RV):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

*Forslag til folketingsbeslutning om en barselfond.*

(Beslutningsforslag nr. B 82).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.